

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'60

NOTES OBRERES

ELS CARRILAIRES

Veus aquí que altre cop plana sobre la nostra terra l'angunia d'una probable gran vaga obrera. L'intensitat de la vida catalana s'exteriorisa per l'esclat freqüent y violent dels conflictes. Abocada sobre Europa, influenciada per les corrents ultrapienaiques, Catalunya es, en la península ibèrica, la primera regió ont les coses europees hi apareixen, tant si's tracta d'avenços industrials y científics com de moviments polítics o socials. Catalunya fou la primera de veure la locomotora. Sembla que serà també la primera en veure una vaga de carrilaires, comparable a les que en els darrers dos anys han tingut lloc a Fransa, a Anglaterra y a Italia. Ens en hem d'alegrar d'aquet fenomen, perquè prova que la proximitat de la terra catalana a Europa no es sols geogràfica, sinó també esperitual.

¿La veurem, ara, la vaga ferrocarrilera ab que amenassen els obrers y empleats catalans de la Companyia M. Z. A.? A l'hora en que escrivim aquestes ratlles les impressions són relativament optimistes. Sembla oberta l'esperansa de que'l conflicte se solucioni sense necessitat de la declaració de vaga.

No obstant, tot es incert y el dubte permanenceix. Una sola cosa pot donarse per segura: y es que la Companyia no contestarà concretament a les demandes obreres dintre del terme que se li ha ficat. Si no s'ampliés el terme, la vaga fora, doncs, segura, inevitable. La única solució satisfactoria que hi cab—solució interina, naturalment—es la d'un prudencial allargament de la qüestió, que permeti una amplia discussió dels punts litigiosos, però ab les degudes garanties per part de la Companyia de que aquesta no acudirà al recurs deslleial de fer perdre temps als obrers y d'entretener indefinidament el plet.

Aquesta solució que, de moment, podria tenir el conflicte, serà possible o no, segons sigui la contesta de la Companyia o dels seus representants. Si no hi hagués pera la Companyia més inconvenient que'l de la manca de temps pera estudiar les demandes obreres, ¿qui pot dubtar de que, ab bona voluntat, el tal inconvenient podria esser resolt? Però si els obrers comprenen que això no es més que una excusa de la Companyia y que aquesta no vol concedirlos lo que demanen, ni ab temps ni sense temps pera estudiarho, aleshores la qüestió s'agrarà molt. Els carrilaires, en efecte, si's convencesin de que la Companyia no cedirà a les bones, no veurien cap utilitat ni cap ventatja en concedir plassos nous.

Que no vingui ningú, doncs, ab escarafalls, en cas de declarar-se la vaga. En les mans de la Companyia està l'evitarla. Y no pas per una humiliant rendició a discreció, sinó per una capitulació noble y honrosa, en la qual podria consignarse el posterior estudi detingut d'aquells punts que verament ho exigeixin.

¿Tenen raó, els carrilaires, en les seves peticions concretes?

El conflicte carrilaire

— Està vist; l'única manera de ferlos bellugar es amenassarlos ab estarme ben quiet.

MOTIUS

NA de les causes principals de l'actual aplanament que s'observa en la política republicana, és el fracàs que en l'administració dels interessos de Barcelona han sofert els elements diguem-ne nostres.

Es inútil fer classificacions per eludir part de les responsabilitats. Les masses neutres, que desgraciadament són encara les que decanten les victòries, no distingeixen de radicals y nacionalistes, y les mateixes masses republicanes ab prou feines.

Al poble li basta que un home's digui republicà per mirar ab simpatia la seva obra, quan la creu bona, però també carrega al partit republicà la part de descreditat corresponent, si creu que són immorals els fets d'aquell home. Lo cert és que l'obra de conjunt que's fa a l'Ajuntament de Barcelona resulta desastrosa y que a l'Ajuntament hi ha una majoria de regidors republicans. Y la opinió republicana, asquejada, deixa d'interessar-se en les coses de la nostra política.

Quan hi ha un moviment d'opinió, hi ha un motiu de lluita i d'acció que lliga a tothom, y llavors es quan se poden fer grans campanyes de profitosos resultats. Hi ha un sentiment comú y al seu entorn se concentren totes les atencions y totes les energies. S'obliden les petites qüestions y les veus dels capdavanters troben eco en el poble. Els convençuts s'entusiasmen, els neutres s'hi ajunten, els indiferents hi posen interès. En aquestes condicions s'escruiuen aquelles grans pàgines de l'any 1906.

En cambi, fins en la vida interior d'un partit arriba la descomposició quan, existint poderosos motius de lluita, no saben aprofitar-los els elements directores. L'únic moviment que actualment s'observa en el poble republicà és de repulsió, per l'espectacle dolorós que ofereixen els homes que representen els seus ideals en els primers llocs del partit o en els carrers d'elecció popular.

Per la seva part, sense sentir el clam d'una opinió al seu entorn, els prohoms s'entretenen en desprestigiarse, y al descredit dels fets, multiplicats per cent en la fantasia popular, s'hi ajunten les paraules, enverinades per odis personals y baixes passions.

Es tasca perduda pretendre salvar algun prestigi en aquest naufragi de la moral republicana en l'administració pública. Hi cauen tots, per culpa de tots. Qui no peca per acció, peca per omisió. Qui no es complis per la mà que para, ho es per la boca que calla. Encara que tots fossin bons, el poble els jutjaria ab severitat, perquè's fruits són dolents. La forma de confeccionar les candidatures per regidors es ja un pecat original, y d'aquell pecat es molt difícil quedarne net, entre mercats, escorçadors y fieltats.

Y no es que'ls republicans no siguem bons per administrar els cabals del comú. Al reste de Catalunya podríem citar a dotzenes les ciutats republicanes brillantment administrades. Es que, a Barcelona, la política de capelleta y les colletes fulanistes tenen arreconat el Sant Ideal.

JEPH DE JESPU

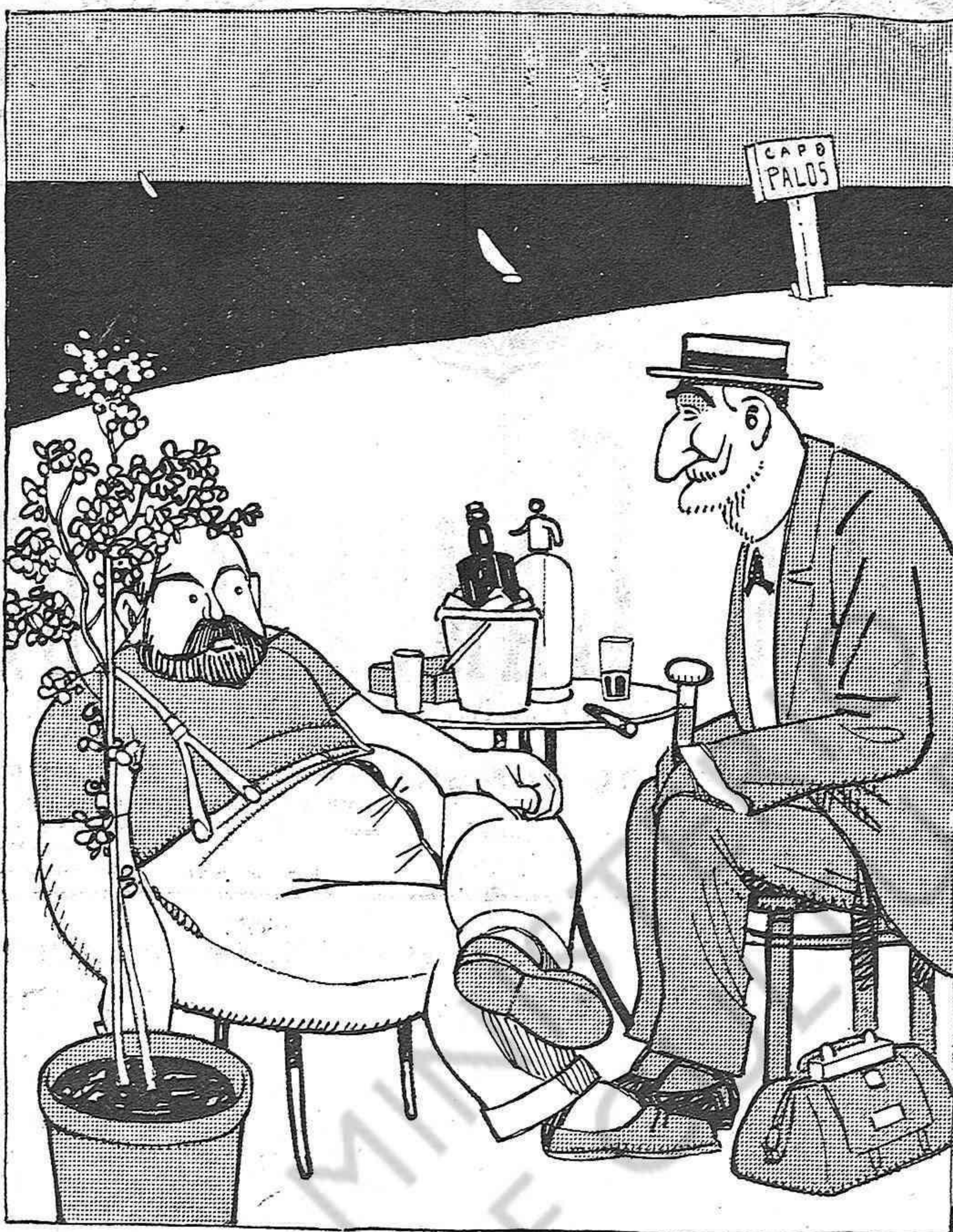
La conxorxa de la gana

¡Ara sí que de Madrid venen noves alarmantes! Els que ocupen el poder en nom de la democràcia, tenen els dies comptats; si no els dies, les setmanes. Són tan grans els seus errors, les seves flaqueces tantes, que, aixís que refresqui el temps, forçosament han de caure, y cauran ¡oh sí! cauran per les seves propies faltes... y perquè entre'ls seus hereus polítics, entre la farda d'ex-ministres y prohoms que estan d'esquena a la taula, va cundint el descontent y, ab el descontent, la gana, que, ab tres anys de dejunar, ¡hi ha unes dents més afilades!
¡Y no hi ha res, cavallers, com les dents, per fer desgracies! ¡Un ex-ministre es capàs, quan fa molt temps que badalla, de dir mal... fins dels lleons que guarden l'escalinata de la porta del Congrés y del bronze que'ls aguanta!

Que'ls que governen avui tenen bastant poca trassa y que ho fan molt malament, es una santa paraula; però, per ventura ho faran molt millor que aquets els altres? Siguin francs els que'l Govern ab insistència demanen; no diguin mal de ningú; diguin no més: «¡Tenim gana!».

VERDUM

Els puntals del conservadurisme

—Després del teu estiuig al cap Palos, amic Cierva, hauríem de pensar en tornar a escalar el poder.

—Per ara, no m'emboliquis a mi. Jo, Palos... y a casa.

A. R. y V.

Nosaltres creiem que no més cal enterarse d'aquestes peticions per considerarles perfectament raonables. Les principals, sobre tot, són justíssimes. Demanen els carrilaires un augment de sou relacionat ab els guanys de la Companyia M. Z. A.—que en els darrers anys són crescutíssims—y la rebaixa de les hores de treball.

Pera demanar més sou y menos hores de feina, els obrers, sempre, sempre tenen raó. Els sous dels proletaris estan, en general, molt per dessota del límit equitatiu, y les hores de jornada molt per damunt del límit de la força fisiològica. Però les condicions econòmiques de la producció no permeten, avui per avui, arribar als sous y a les hores de jornada que caldria. A lo que sí pot arribarse es a una millora gradual d'aquestes condicions del treball. Y els carrilaires demanen unes millores, en aquet punt, que no poden ésser més modestes. A obrers que, guanyant nou y deu rals diaris alguns d'ells, treballant dotze y catorze hores diaries en una feina perillósíssima y pesada, sense coneixer apenes estiu ni hivern, dies laborables ni dies de festa, ¿com pot negarse'ls una atenuació de l'exploració inhumana y bàrbara a que estan sotmesos? A una gent que viu entre privacions, fatigues, perills y dolors, ¿com pot negarse'li l'alivi de la seva situació?

Una negativa o una excusa hipòcrita per part de la Companyia tindria un repugnant caracter de crueltat y seria una insolent provocació. ¿No tindran una hora de seny els opulents consellers y els alts funcionaris de l'empresa ferrocarrilera?

La simpatia que sincerament sentim per la causa dels carrilaires ens permet fer an aquets una observació.

Volem dirlos que l'immensa majoria del públic català està al seu costat y reconeix la seva raó. Les companyies ferrocarrileres, que's cuiden, no de servir al públic, sinó exclusivament d'exploitarlo, són, al contrari, antipàtiques. No hi ha viatger que no tingui en contra d'elles queixes y ressentiments.

Doncs ab la seva conducta sèria y entenedora—ni la serietat ni l'entementit exclusiu de l'energia,—han de procurar els carrilaires conservar aquet sentiment general del públic, sentiment que'ls pot ésser preciós en la lluita y que'ls dona una extraordinària força de victòria.

UNA QÜESTIÓ ELECTORAL BARCELONINA

El «ballotage» y la representació de Barcelona

Aixís com el socialisme es l'ideal comú de les castes irredemptes, sense distinció de nacionalitats, el sufragi universal pur es l'ideal comú de la política de tots els Estats. La política continua marcant una evolució envers la democràcia, participació de tots en el poder; com la qüestió social continua aspirant a la substitució progressiva del capitalisme per la participació de tots en la propietat.

Prusia, Hungria, Bèlgica, Anglaterra, França. Vetaquí cinc Estats diversos y cinc casos d'una mateixa lluita per a'l perfeccionament del sufragi en el sentit de la seva universalisació. Diguem, de passada, que, pera fer notar l' excepció política que Espanya constitueix dins Europa, basta recordar que'l darrer intent de reforma electoral va ésser el projecte de sufragi corporatiu, presentat pels conservadors, ja que en el nostre país les reformes són fetes en sentit reactiu y no progressiu—*revolució desde arriba*, com digué qui vosaltres sabeu.

Manifestacions obreres imponents pels carrers de Berlín, demanant el sufragi universal per a la constitució del Landtag. Vaga general y setmana gloriosament tràgica a Budapest, en favor del sufragi universal. Projectes de vaga general formidable en tota Bèlgica, demanant que desaparegui el vot d'excepció, a fi de legalisar el sufragi universal. Campanya dels ministerials, laboristes y irlandesos pera aconseguir l'abolició del vot plural, a fi de que sia una veritat el sufragi universal a Anglaterra, mare de la sobirania pública. Sorolloses manifestacions de les sufragistes, en la Gran Bretanya, en prò d'una extensió femenina del sufragi, que'l fassi més universal.—El cas de Fransa, dirigit a una mera distinció de procediments en el sufragi, es sols una depuració, més o menys acceptable, del sistema vigent, dins el sufragi universal.—Ycal dir que la massa activa y batalladora d'aqueix sufragisme, en els països ont el vot no es encara un dret universal y igualitari, es sem-

pre l'exèrcit obrer. De manera que avui, fins y tot en les qüestions polítiques, pesi a les suïcides tendències sindicalistes y antiparlamentaries, el proletariat es el gran agent de les transformacions constitucionals, com ho es de les transformacions socials. El paper que representà la burgesia en el moment de gran crisis política comprès desde 1789 a 1848, el representa ara la casta obrera: es l'element creador y suscitador de les noves institucions; es, en una paraula, l'autoritat, perquè es l'autor de la *nova norma*, de la *nova llei*.—Dit sia de pas: brindo aquestes consideracions an aquells honradíssims membres del futur Congrés socialista de Madrid que vulguin afeblir o rompre la Conjunció socialista-republicana, única forma espanyola de l'intervenció socialista en la política d'Estat.

Hauria d'haverhi també un aspecte català d'aqueixa lluita per a la depuració del sufragi; anem a plantejarla.

Diuem que'l comte de Romanones ha demanat a la secretaría del Congrés referències sobre la modificació que representaria, en les formes electorals respectives dels partits espanyols, un sufragi proporcional a l'estil del que patrocina el govern francès. Jo no dispo ara de les estadístiques necessaries per a jutjar el sentit de tal reforma a Espanya; ni tampoc me declaro ben convençut de la seva eficàcia y oportunitat en el règim francès; si bé cal dir que'l sistema espanyol, a diferència de l'escrutini francès per *arrondissement*, substituït per sufragi de llista en el sistema proporcional, es ja una mena de proporcionalisme, perquè deixa automàticament una representació a les minories.

Però la qüestió que vull tractar en aquesta conversa es una altra. Veieu aquí: ¿Convindria, dins el sistema electoral vigent avui a Espanya, establir el sistema de segona elecció pels casos de «ballotage»?—Barcelona està directament interessada en aquesta proposició.

Crec inútil explicar lo que es el *ballotage*. En el sistema actual, la majoria relativa, la superioritat numèrica de vots, basta per a donar la victòria a una candidatura. En el sistema francès es necessari, per a guanyar l'elecció, comptar ab majoria absoluta de votants. En

cas de no obtenirla en primera votació se'n fa una segona; lo qual permet que les forces afins s'agrupin y que la majoria no sia d'un partit, sinó d'una *tendència*, reflecte de la voluntat general.

El cas de Barcelona, en unes futures eleccions, podria ésser un cas classic de *ballotage*. Ningú dubta de que la voluntat de les majories barcelonines continua, cada dia més, orientada a l'esquerra: però la descomposició dels partits republicans—tant el radical com el de l'Unió—podria originar una multiplicitat de candidatures tal, que donés el triomf a les dretes. Les dretes són avui coherents y unides, com escau a un partit de *defensa*, ja que lo natural, en les situacions perilloses, es *formar el quadro* davant l'adversari.

La varietat de matisos, la multiplicitat d'opinions, la divisió infinita d'escoles y tendències, es propia de tot partit d'esquerra, perquè aquets són partits d'ideal y no d'interès. En cambi, l'instint d'agrupació, de *rusc*, l'instint gregari o de disciplina, l'uniformitat de color, el *moltonisme*, es cosa propia dels partits conservadors, ja que són partits d'interès y no d'ideal. Ara bé: la vella fórmula *divideix y venceras* ha estat sempre, entre nosaltres, l'usual maquiavelisme de governs y dretes, convençuts de que sols per la divisió dels adversaris podien esperar la conquesta de les grans poblacions per a una representació dinástica y conservativa.

Jo plantejo, doncs, avui, an els meus lectors, aquesta proposta: *Caldria una campanya en favor de l'establiment del «ballotage» electoral.*

Estic convençut de que, per a el cas Barcelona—com per els casos Madrid, Valencia, Bilbao, Zaragoza, etc.—aqueixa qüestió té una importàcia considerable. Y per a el cas Barcelona, complementaria la necessària ampliació del nombre de diputats a elegir, tantes voltes demanada sense fruit.

Me direu que tan encesos són els odis entre les fraccions d'esquerra—odis entre homes y no entre ideals,—que la segona elecció reforçaria tal volta l'escrutini en favor de les dretes. Això no alteraria sensiblement el resultat y ademés seria una bella ocasió educativa, per a posar a proba moltes consciències liberals...

GABRIEL ALOMAR

El meló de Turquia

—¡Renoj, quina tallada!
Té uns gustos excelents!...

—...¡Però ara me'n adono,
que hi he deixat les dents!

Ara, s'envien als toreros.
Lo qual vol dir que a Espanya, avui, els veritables capitalistes són la gent de *coleta*.

¿Volen veure com s'escriuen els diaris madrilenys?

El dimars, com ja hem dit en altra part, per solidaritat ab els cinc obrers detinguts a conseqüència del paro de la casa Archs, varen declarar-se en vaga els cilindradors y estampadors de Barcelona, o siguin els obrers que perteneixen al *ram d'aigua*.

Y un diari de Madrid, agafant això de l'aigua per l'aixeta, diu ab la major formalitat:

«Barcelona, 8.—Los obreros fontaneros han celebrado un meeting y acordaron no acudir al trabajo durante dos días...»

—¿Ram d'aigua?—devia pensar ell:—Han de ser els operaris que's cuiden de les fonts. Y encara gracies com no hi va enredar als pescadors.

Perquè, com a tocar aigua, també'n toquen bastanta, aquets.

A la Bonanova s'ha inaugurat una banda de música parroquial.

Això vol dir que'l pare Estebanell encara està per músiques.

A nosaltres la nova ens ha extranyat a mitges.

Sabíem que mossèn Pollastre era amic de sonar, però no de que'l sonessin.

El duc de Solferino ha fet també acte de presència en el Congrés eucarístic de Viena.

Hi ha anat, segons diuen, a fer una proposició o, millor dit, una esmena sobre'l sagrament de l'Eucaristia.

Ja me la penso.

Deurà proposar que les hosties augmentin de tamany, y que, en lloc de semblar pessetes lliques, semblin duros d'Amadeu.

¡Es clar; com que ell ni ab un llonguet de quarto en tindria prou!

- Els patrioters donen per fet que a primers d'Octubre ocuparem Tetuan, sense necessitat de disparar un sol fusell.

Apuntèm-nosla: «Per l'Octubre, ocupació».

¿Y quan haurem de desocupar?

Pel Juliol, de segur.

¡Nou mesos justos!

Els *enfans terribles* del famós requeté preparen una excursió bèlica al turó de Montcada.

¡Errada!

Els regidors ho entenen molt millor que ells. Res de turó. ¡A la mina, a la mina!

Y per úniques armes, ampolles de xampany.

Ab motiu de les vagues obreres existents y les que s'anuncien, els burgesets amics de la santa pau y de la bona vianda estan, com vulgarment se diu, *con el alma en un hilo*.

Si'ns haguessin d'escoltar, els aconsellariem dientlos que no's precipitin a tenir por ni a portar els diners al banc.

La seva *patria* no perilla, per ara.

Ficsinse en que en Lerroux encara no ha guillat.

Nou doctors eminents, en consulta, han confirmat la trista nova: l'infant es sord y mut de naixensa.

No hi hà remei pera ell, ni consol pera'ls que'l volten.

Pera'ls pares, la desgracia ha d'esser terrible.

Políticament, no tant, pera'ls governants.

Els, acostumats a fer el sord y el mut quan els convé, fins deuen trobar que'l defecte es una qualitat.

S'està donant una gran festa als salons del marquès de la Llàntia.

Tothom sèu, menos un canonge molt gras, que està buscant cadira ja fa estona.

—Y doncs, pare Arcís, ¿que no té res pera seure?—li pregunta la mestressa de la casa.

—Sí, senyora—respon el mossèn.—Tinc una cosa pera seure, però no sé ont posarla.

Preguntaven an en Palaudaries:

—Quin dels seus fills ha nascut primerament?

Y ell responia, tot formal:

—El més gran.

El papá:—¡Quin concert més horrible, aquesta nit! El maleit gat no m'ha deixat dormir.

La nena:—No es extrany. D'ensà que va menjarse el canari que's creu ab condicions pera cantar.

Cavallers: P. T.: Escursada, es de l'única manera que podrà enquirirse.—J. B. (Molins de Rei): Si tinguéis més trascendencia de caràcter polític y no's tractés d'una qüestió tan personal, potser sí.—Lluís Pellicer: Sí, senyor; volia esser el mateix. No extranyi que hagi variat un xic de fesomia. Els diners fan canviar fins l'aspecte físic dels homes, y més quan aquets són de pedra... y dibuixats.—J. Palomer: Les endevinalles són poc enginyoses.—H. Nadal y Mallol: Gracies per l'artícle.—Canari: El refilet es de canari mascle; ja ho he dit desseguida:

ESPERANSA

«Mitg del gran camp que Espanya representa posposament veig eixirne una flor, mentres que una altra *mostiua* y decaiguda desfullantse va poc a poc.

La flor *mostiua* y decaiguda que es la Monarquia, ja haureu comprès. Y la flor que posposament s'aixeca la santa República, es.»

Ja tenia raó aquell que deia que'ls poetes són tots uns deliciosos grandíssims embustersos. Tots ho són; fins els poetes dolents.—Victor Canigó: Rebut els cantars y s'hi farà lo que's pugui.—Eudald Sala: Ho sento molt, però no estan a l'altura. Vostè, quan vol, ho fa millor.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a